

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ερμηνεία Αποκαλυπτικών κειμένων της Καινής Διαθήκης

Ενότητα 7: Η αποκαλυπτική σκέψη του αποστόλου Παύλου

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Η αποκαλυπτική σκέψη του αποστόλου Παύλου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εισαγωγή

- ▶ Βασικές προϋποθέσεις για την κατανόηση της αποκαλυπτικής σκέψης του Παύλου:
  - Η φαρισαϊκή του παιδεία.
  - Το γεγονός της Δαμασκού.
  - Η προσωπική του εμπειρία ως αποστόλου.

Οι βασικές άξονες της αποκαλυπτικής

- ▶ Το τέλος είναι εγγύς.
- ▶ Καταστροφή κοσμικών διαστάσεων.
- ▶ Η ιστορικός δυαλισμός.
- ▶ Ο ρόλος του πνευματικού κόσμου στα γεγονότα των εσχάτων.
- ▶ Η σωτηρία μετά την καταστροφή.
- ▶ Η σωτηρία θα έρθει από τον ίδιο τον Θεό.
- ▶ Ο βασιλιάς – σωτήρας.
- ▶ Η δόξα ως η εσχατολογική κατάληξη.

Οι βασικές «σχολές» της αποκαλυπτικής (Martinus de Boer)

- ▶ Τονισμός της ανθρώπινης ευθύνης (δικανική αντίληψη):
  - Ο ρόλος του Νόμου.
  - Ο Νόμος για να εξασφαλίσει τη σωτηρία των ανθρώπων κατά την τελική κρίση.
  - Ο θάνατος ως τιμωρία και παιδαγωγία.
- ▶ Η «κοσμολογική» αντίληψη:
  - Ο πρόωρος θάνατος των δικαίων.
  - Το ιερό κατάλοιπο περιμένει την απελευθέρωση από τις δαιμονικές δυνάμεις.
  - Ο θάνατος ως σύμπτωμα της δαιμονικής κατοχής.

Διαφοροποιήσεις του Παύλου (I)

- ▶ Αμβλύνεται ο ιστορικός δυαλισμός:
  - Δεν υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ αυτού του κόσμου κι εκείνου που θα έρθει.
  - Το ενδιαφέρον είναι για την οντολογία.
  - Η έλευση του Ιησού σήμανε και την έλευση των εσχάτων.
- ▶ Δεν τονίζεται η μάχη μεταξύ αγγελικών και δαιμονικών δυνάμεων:
  - Οι θλίψεις του παρόντος – η μελλοντική δόξα.
- ▶ Η βασιλεία του Θεού όχι μια μελλοντική κατάσταση.

Διαφοροποιήσεις του Παύλου (II)

- ▶ Εντατικοποίηση της αποκαλυπτικής ελπίδας:
  - Ανάσταση ως πρόληψη της γενικής ανάστασης των νεκρών.
  - Η δικαίωση και η καταλλαγή εν μέρει η πραγμάτωση του αποκαλυπτικού οράματος.

Διαφοροποιήσεις του Παύλου (III)

- ▶ Υποχώρηση της συζήτησης για τη θεοδικία:
  - Έμφαση στο σταυρό.
  - Η καταλλαγή / η δικαιοσύνη του Θεού.
  - Η ανάσταση ως εσχατολογικό γεγονός.
- ▶ Υποχώρηση της έννοιας του ιερού κατάλοιπου:
  - Κοινή η ευθύνη όλων.
- ▶ Απουσία όποιας περιγραφής της σωτηρίας ή της τιμωρίας.
- ▶ Η ηθική του Παύλου: ένταση μεταξύ του «ήδη εδώ» και του «όχι ακόμη».

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Ερμηνεία Αποκαλυπτικών κειμένων της Καινής Διαθήκης. Η αποκαλυπτική σκέψη του αποστόλου Παύλου». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS281/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Φίλιππος Γερμάνης
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2013-2014

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.